

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора університету
від « » 2024 р. №

Ректор _____ Олександр ГАЛИЧ

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
(Нова редакція)
(ПРОЄКТ)**

СХВАЛЕНО

Протокол засідання вченої ради
університету
« » 2024 р. №

Протокол засідання ради
з якості вищої освіти університету
« » 2024 р. №

Полтава 2024

ЗМІСТ

1. Загальні положення
 2. Види та форми самостійної роботи здобувачів вищої освіти, оцінювання її результатів
 3. Організація та контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти
 4. Методичне забезпечення самостійної роботи
 5. Матеріально-технічне та інформаційно-технічне забезпечення умов для самостійної роботи
- Додатки

ПРОЕКТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті, Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті, Положення про робочу програму навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті, Методичних рекомендацій щодо розробки силабусу навчальної дисципліни у Полтавському державному аграрному університеті, Статуту Полтавського державного аграрного університету та інших норм чинного освітнього законодавства та локальної нормативної бази Полтавського державного аграрного університету (далі – Університет).

1.2. Однією з форм організації освітнього процесу в Університеті є самостійна робота – виконання здобувачами вищої освіти запланованих завдань під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

1.3. Метою самостійної роботи є формування у здобувачів вищої освіти навичок безперервної самоосвіти, саморозвитку, інноваційної діяльності, професійного вдосконалення, розвитку творчих здібностей з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей задля засвоєння в повному обсязі змісту освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми (далі – освітня програма), що сприяє підготовці сучасного фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці.

1.4. Час, відведений на самостійну роботу здобувача вищої освіти відповідної освітньої програми, регламентується навчальним планом і робочим навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального часу, відведеного на опанування освітнього компонента. Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти визначається з урахуванням специфіки та змісту освітнього компонента, його місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньої програми.

1.5. Вимоги до самостійної роботи здобувачів вищої освіти, зокрема щодо обсягів індивідуальних завдань, звітів, курсових і кваліфікаційних робіт, встановлюються з урахуванням часу, який надається здобувачам вищої освіти для виконання таких завдань і робіт освітніми та навчальними програмами й індивідуальними навчальними планами. Вимоги повинні бути досяжними і не мають потребувати застосування недоброчесних практик для їх виконання.

1.6. Самостійна робота здобувачів вищої освіти може проходити в навчальних аудиторіях, навчально-наукових і спеціалізованих комп'ютерних лабораторіях, бібліотеці та з використанням дистанційних технологій.

1.7. Підвищення ефективності самостійної роботи в освітньому процесі потребує:

- постійного вдосконалення навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів;

- розроблення нових дидактичних засобів навчання, форм і методів контролю й самоконтролю;
- здійснення заходів, спрямованих на ефективну організацію самостійної роботи.

1.8. Науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти й інші особи, що беруть участь в освітньому процесі, зобов'язані дотримуватися правил і норм, визначених Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету та Кодексом про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

2. ВИДИ ТА ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ РЕЗУЛЬТАТІВ

2.1. Зважаючи на зміст і мету самостійної роботи здобувачів вищої освіти, розрізняють основні її види:

- самостійна робота, що забезпечує підготовку до аудиторних занять (закріплення й поглиблення навчального матеріалу з використанням підручників, посібників та інших джерел інформації; підготовка до лекцій, семінарів, практичних занять, лабораторних робіт, контрольних робіт, різних форм поточного контролю);

- пошуково-аналітична робота (самостійне вивчення окремих тем навчальної дисципліни; написання доповіді, реферату, есе за заданою проблематикою; виконання графічних, розрахункових та інших індивідуальних позааудиторних завдань; виконання кваліфікаційних і курсових робіт (проектів), звітів з практик тощо);

- наукова робота (участь у наукових дослідженнях, наукових конкурсах, олімпіадах, підготовка наукових публікацій тощо).

2.2. В освітньому процесі виокремлюють аудиторну та позааудиторну самостійну роботу здобувачів вищої освіти.

Аудиторна самостійна робота за навчальною дисципліною виконується на навчальних заняттях під методичним керівництвом викладача. У цьому разі здобувачі вищої освіти забезпечуються необхідною навчальною літературою, дидактичними матеріалами, навчально-методичними посібниками та методичними розробками.

Позааудиторна робота передбачає:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, семінарських, практичних, лабораторних, індивідуальних занять, консультацій);

- виконання індивідуальних завдань з освітніх компонентів упродовж семестру;

- написання кваліфікаційних і курсових робіт (проектів);

- самостійне опрацювання здобувачами вищої освіти окремих тем навчальної дисципліни, які згідно з робочою програмою навчальної дисципліни (далі – РПНД), силабусом винесені на самостійне вивчення;

- підготовку доповідей, рефератів, есе, тез і наукових статей за проблемною тематикою;

- виконання контрольних робіт здобувачами вищої освіти заочної форми

навчання;

- самоконтроль і самооцінювання рівня опанування окремих тем навчальної дисципліни, визначених РПНД, силабусом;
- підготовку та виконання завдань згідно з робочою програмою практики та оформлення звітної документації за результатами її проходження;
- переклад текстів іноземної мови;
- підготовку індивідуальних навчально-дослідних завдань, розрахунково-графічних робіт згідно з робочим навчальним планом;
- підготовку до тематичних контрольних робіт та інших форм поточного контролю;
- підготовку до підсумкового контролю здобувачів вищої освіти та інших видів контрольних заходів;
- підготовку до роботи в студентських наукових гуртках;
- участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо.

2.3. Завдання самостійної роботи здобувачів вищої освіти поділяються на обов'язкові та вибіркові.

До *обов'язкових* належать завдання, які є неодмінними для виконання всіма здобувачами вищої освіти, зокрема написання курсових робіт (проектів), виконання кваліфікаційних робіт, усі види завдань, які здобувачі вищої освіти самостійно виконують під час навчальної, виробничої, професійної, науково-дослідної (науково-дослідницької), переддипломної та педагогічної практики.

До *вибіркових* належать інші види завдань, які здобувачі вищої освіти здійснюють із власної ініціативи з метою реалізації власних професійних і наукових інтересів.

2.4. Самостійна робота здобувачів вищої освіти в Університеті здійснюється у таких формах:

- *індивідуальна* (передбачає створення умов для реалізації творчих можливостей здобувача вищої освіти з метою поглиблення й узагальнення знань, які він здобуває у процесі навчання та закріплення їх у професійній діяльності. Індивідуальні завдання здобувач вищої освіти має виконувати самостійно і відповідно до методичних рекомендацій викладача. Викладач зазвичай складає завдання з розрахунку на кожного здобувача, що включають загальні вимоги до їх виконання, рекомендовані джерела інформації, довідкові матеріали тощо).

До форм індивідуальної самостійної роботи належать: підготовка рефератів, есе, розрахунково-графічних робіт; написання контрольних робіт здобувачами вищої освіти заочної форми навчання; виконання курсових робіт (проектів); написання кваліфікаційних робіт; підготовка до індивідуальних консультацій; виконання олімпіадних завдань; участь у конкурсах; написання наукових праць тощо;

- *групова* (завдання самостійної роботи викладач зазвичай складає для групи здобувачів вищої освіти і включають загальні вимоги до їх виконання, рекомендовані джерела інформації, довідкові матеріали тощо).

До форм групової самостійної роботи належать: робота в студентських

наукових гуртках, виконання групових кейсів, командне виконання курсових робіт (проектів) тощо.

2.5. Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати навчальні, контрольні, кваліфікаційні та інші види завдань самостійно. Самостійність у виконанні завдання означає, що вони мають бути виконані:

1) для індивідуальних завдань – особисто здобувачем, а для групових завдань – лише визначеною групою здобувачів, без втручання та/або допомоги інших осіб (якщо інше не передбачено умовами виконання завдання), під керівництвом і контролем науково-педагогічного працівника, якого призначено керівником (якщо виконання завдання передбачає таке керівництво), та з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами;

2) без використання недозволених джерел інформації, якщо умови та характер завдання передбачають такі обмеження.

2.6. Якщо виконання завдання передбачає створення академічного твору, він має відповідати вимогам, що визначені законодавством та/або нормативними документами Університету.

2.7. Перевірка академічних творів здобувачів вищої освіти на наявність ознак академічного плагіату здійснюється відповідно до Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

2.8. У разі виявлення академічного плагіату або інших порушень доброчесності у письмових роботах здобувачів вищої освіти, встановлення фактів порушень і притягнення до академічної відповідальності здійснюється відповідно до чинного освітнього законодавства та локальної нормативної бази з питань академічної доброчесності в Полтавському державному аграрному університеті.

2.9. *Реферат* – короткий виклад у письмовому вигляді або у формі публічного виступу результатів опрацювання наукової проблеми чи певної тематики освітнього компонента на основі рекомендованих джерел інформації.

Особливістю реферату є те, що він зазвичай презентується перед академічною групою. Реферат може бути виконаний як у рукописному, так і в друкованому вигляді.

Структура реферату: вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел інформації. У вступі необхідно розкрити тему реферату та обґрунтувати її актуальність. В основній частині висвітлюються сутність теми дослідження та результати вивчення наукової проблеми чи певної тематики освітнього компонента. У висновках роблять короткий підсумок, вказують напрями практичного застосування викладеної інформації. Рекомендований обсяг – до 10 сторінок.

2.10. *Есе* – невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з приводу конкретного питання та не претендує на вичерпне і визначальне трактування теми.

На відміну від реферату, який адресується будь-якому слухачеві, есе є на

зразок репліки, що адресується підготовленому слухачу, який вже має уявлення, про що йде мова. Відповідна «адресність» дає змогу автору есе зосередити увагу на розкритті нового змісту, а не нагромаджувати деталізацією викладений матеріал у письмовому форматі.

Структура есе: вступ, основна частина, підсумкова частина. Вступ містить загальну тезу, короткий опис змісту, що стосується безпосередньо теми есе. Основна частина має містити головні ідеї та факти, а також аргументи на користь висловленої тези. Підсумкова частина може бути викладена у формі ствердження, запитання чи не завершених остаточно роздумів. Вдалим варіантом завершення есе вважається використання афоризмів і цитат. Рекомендований обсяг – до 5 сторінок.

2.11. *Розрахунково-графічна робота* (далі – РГР) передбачає розв'язання конкретної практично-навчальної задачі з використанням відомого чи самостійно вивченого теоретичного матеріалу. Значну частину такої роботи становить графічний матеріал, таблиці, діаграми.

Структура РГР: зміст, завдання, вихідні дані, основна частина, висновки, список використаних джерел інформації, додатки (за потреби). У змісті здобувач вищої освіти подає інформацію про всі розділи роботи. У завданні відображається інформація про зміст завдань і вихідні дані, які здобувач вищої освіти отримав для відповідних розрахунків. В основній частині містяться практичні рішення, розрахунки та аналіз отриманих результатів. У висновках слід робити стислий виклад отриманих підсумкових результатів і рекомендації щодо їх застосування. Рекомендований обсяг – до 10 сторінок.

2.12. *Контрольні роботи для здобувачів вищої освіти* – це індивідуальні завдання, які передбачають самостійне розкриття теоретичних питань і виконання здобувачами вищої освіти певної практичної роботи. Підготовка контрольної роботи сприяє оволодінню здобувачами вищої освіти термінології, базових положень освітнього компонента, навичок виконання типових завдань, ситуацій, формуванню компетентностей та опануванню програмних результатів навчання. Тематичні контрольні роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання зазвичай проводять під час аудиторних занять, а контрольні роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання – у позааудиторний час. Вимоги до контрольних робіт здобувачів вищої освіти заочної форми навчання регламентуються методичними розробками, які формують викладачі кафедр відповідно до Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті.

2.13. *Курсова робота (проект)* – це вид роботи, що передбачає самостійне дослідження здобувачами вищої освіти актуальних проблем і теоретичне їх викладення з метою закріплення, поглиблення та узагальнення знань, здобутих здобувачами вищої освіти за час навчання та їх застосування до комплексного розв'язання конкретного фахового завдання.

Курсова робота (проект) може набувати форм як індивідуальної, так і групової самостійної роботи. Під час групової самостійної роботи над виконанням курсової роботи (проекту) використовуються колективна та

індивідуальна форми організації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти. Перша форма роботи передбачає спільні зусилля здобувачів виконати поставлені завдання – спільне планування та виконання роботи, взаємоконтроль і взаємооцінювання; друга – організацію групової роботи з переважанням індивідуальної діяльності (після розподілу доручень кожен здобувач виконує свою частину навчального завдання самостійно).

Курсова робота (проект) є освітнім компонентом, що виділяється окремою позицією в освітній програмі, навчальному плані, робочому навчальному плані (орієнтований обсяг не менше 3 кредитів ЄКТС). Захист курсової роботи (проекту) враховується як один із контрольних заходів протягом навчального року.

Курсові роботи (проекти) виконуються у терміни, передбачені графіком навчального процесу, але не пізніше, ніж за два тижні до захисту. У разі порушення термінів здачі робіт на кафедру без поважних причин, курсові роботи (проекти) на перевірку приймаються в термін ліквідації підсумкової академічної заборгованості. Ліквідація такої заборгованості здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Тематика курсових робіт (проектів) розробляється та оновлюється щонайменше на 20 % щорічно і затверджується Протоколом засідання кафедри, за якою закріплений певний освітній компонент. Здобувач вищої освіти може подавати власні пропозиції щодо тематики курсової роботи (проекту) на розгляд відповідної кафедри. Виконання декількох курсових робіт (проектів) на однакову тему в одній академічній групі не допускається. Враховуючи специфіку окремих навчальних дисциплін, допускаються відхилення від вищезазначених вимог, але одна й та ж тема курсової роботи (проекту) для академічної групи здобувачів вищої освіти повинна мати різні вихідні дані для розрахунку, варіанти, завдання, напрями роботи тощо. Перелік рекомендованих тем повинен на 10 % перевищувати кількість здобувачів вищої освіти в групі.

Обрані теми курсових робіт (проектів) затверджуються Протоколом засідання кафедри та зазвичай закріплюються Завданням на курсову роботу (проект) (додаток А).

Мета, завдання і порядок виконання курсової роботи (проекту), зміст та обсяг її окремих частин, характер вихідних даних, а також інші вимоги наводяться в методичних розробках для виконання курсових робіт (проектів), які розробляють викладачі кафедри, за якою закріплений певний освітній компонент. Методичні розробки повинні містити: загальні положення, тематику курсових робіт (проектів), принцип обрання теми курсових робіт (проектів), методичні рекомендації щодо виконання курсової роботи (проекту), правила оформлення, порядок захисту, критерії та шкалу оцінювання курсових робіт (проектів), рекомендовані джерела інформації, вимоги до належного оформлення посилань на джерела інформації, а також інформацію про неприпустимість академічного плагіату, несамостійного виконання завдань, інших порушень академічної доброчесності та можливі санкції за них.

Методичні розробки схвалюються та рекомендуються до друку рішенням

кафедри, за якою закріплено певний освітній компонент, і радою з якості вищої освіти спеціальності. На методичні розробки обов'язково має бути надана рецензія.

Типовою структурою курсової роботи (проєкту) є: зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел інформації, додатки (у разі потреби). Для здобувачів вищої освіти галузі знань 21 «Ветеринарна медицина» курсова робота (проєкт) може бути представлена у формі «Історія хвороби» та мати іншу структуру, затверджену відповідними методичними розробками.

У вступі слід розкрити актуальність, сучасний стан досліджуваної тематики, визначити мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження. Основна частина зазвичай складається з двох розділів і повинна містити: коротке резюме результатів опрацювання джерел інформації щодо об'єкта дослідження; досвід інших країн у розв'язанні проблем, що аналізуються; виклад методики й результатів власного дослідження; стан досліджуваної проблеми загалом в межах України та конкретного об'єкта дослідження. У кінці кожного розділу слід підбити підсумки. Висновки – це послідовний, логічний виклад отриманих підсумкових результатів, які співвідносяться із загальною метою і завданнями, сформульованими у вступі. Після висновків наводиться список використаних джерел інформації, додатки (за потреби).

Текст курсової роботи (проєкту) можна ілюструвати рисунками, схемами, графіками, діаграмами, таблицями тощо.

Курсова робота (проєкт) має титульний аркуш за формою, наведеною в додатку Б. Це перша сторінка курсової роботи (проєкту), яку включають до загальної нумерації сторінок, але не нумерують. За титульним аркушем послідовно слідує: завдання, зміст, вступ, розділи в порядку подання, висновки, список використаних джерел інформації, додатки.

Оформлення курсової роботи (проєкту) має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з ДСТУ 3008-2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура та правила оформлення». Під час складання списку використаних джерел інформації необхідно дотримуватися ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Рекомендований обсяг курсової роботи (проєкту) – до 20 сторінок основного тексту, рекомендовані джерела інформації – близько 20 найменувань. Вимоги до обсягу можуть бути дещо збільшені у разі, якщо значний обсяг цитування об'єктивно зумовлений конкретною тематикою досліджень (аналіз законодавства, наукових публікацій тощо).

Керівництво курсовими роботами (проєктами) здійснюють науково-педагогічні працівники кафедри, за якою закріплено певний освітній компонент. У процесі перевірки курсових робіт (проєктів) керівник робить письмові зауваження, зрозумілі помітки, виправлення, відмічає позитивні сторони роботи та недоліки, які слід ліквідувати до захисту. Обов'язково керівник оформляє Лист оцінювання (додаток В). Курсові роботи (проєкти), зміст яких відповідає встановленим вимогам, допускаються до захисту, про що викладач робить відмітку в Листі оцінювання. У разі потреби курсова робота

(проект) доопрацьовується, а після усунення зауважень допускається до захисту.

Захист курсової роботи (проекту) проводиться перед комісією у складі 2–3 викладачів кафедри та керівника курсової роботи (проекту). За результатами захисту оформлюються Протокол (додаток Г).

Результати захисту курсової роботи (проекту), що є окремим освітнім компонентом освітньої програми, оцінюються за 4-бальною, 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС. У разі отримання здобувачем вищої освіти під час захисту курсової роботи (проекту) оцінки «незадовільно» за 4-бальною шкалою чи 59 балів і нижче за 100-бальною шкалою та відповідну оцінку за шкалою ЄКТС за рішенням кафедри йому може бути запропонована нова тема і новий термін виконання курсової роботи (проекту).

2.14. *Кваліфікаційна (випускна, дипломна, магістерська) робота* – це форма атестації здобувачів вищої освіти, що може передбачатися на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності формування компетентностей та досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання, передбачених стандартом вищої освіти та освітньою програмою.

Процедурні вимоги до виконання кваліфікаційної роботи, оформлення супровідних документів, презентаційного матеріалу, захисту перед екзаменаційною комісією мають бути наведені у Методичних рекомендаціях щодо виконання кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти відповідної спеціальності згідно з Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Полтавському державному аграрному університеті.

2.15. Формою групової самостійної роботи є участь у студентських наукових гуртках. У студентських наукових гуртках здобувачі вищої освіти працюють над однією проблемою / тематикою чи певними її фрагментами під керівництвом науково-педагогічних працівників відповідної кафедри. Наукові студентські гуртки працюють за планами, що складаються щорічно та оприлюднюються на офіційному сайті відповідної кафедри.

Основними формами роботи студентських наукових гуртків є:

- складання рефератів з певної тематики на основі аналізу вітчизняних і закордонних наукових джерел;
- підготовка оглядів літературних джерел із певної проблеми або теми;
- виконання експерименту за обраною тематикою;
- підготовка до публікації наукових статей, тез за результатами роботи у збірниках наукових праць Університету та інших закладів вищої освіти.

2.16. Здобувачі вищої освіти беруть участь у виконанні науково-дослідних робіт, що проводяться за планами роботи кафедр та навчально-наукових інститутів / факультетів.

Науково-дослідна робота виконується у певній послідовності та складається з таких етапів:

- вибір теми дослідження під керівництвом викладача. Тема може відповідати освітній програмі та арсеналу методів, які фахівець після закінчення Університету буде мати змогу кваліфіковано використовувати в

практичній діяльності. Відповідність обраної теми дає змогу використовувати основні результати дослідження в процесі підготовки курсових і кваліфікаційних робіт (проектів), звітів з практики, під час виступів на семінарах, конференціях тощо. Тема може відповідати тематичній спрямованості наукової роботи кафедри;

- складання змісту науково-дослідної роботи (формулювання теми, мети і завдань дослідження);

- проведення теоретичних досліджень (самостійний добір наукових літературних джерел з теми, систематизація та аналіз накопиченого матеріалу, узагальнення тощо).

- виконання експериментальної частини дослідження;

- аналіз, статистична обробка й оформлення результатів експерименту;

- формування висновків щодо науково-дослідної роботи;

- обговорення результатів науково-дослідної роботи на засіданнях кафедри.

Формами підбиття підсумків науково-дослідної роботи є участь у конкурсах доповідей, наукових конференціях і предметних олімпіадах, круглих столах; публікації тез у наукових збірниках Університету та інших закладів вищої освіти.

2.17. Із метою залучення та заохочення здобувачів вищої освіти до наукової роботи найбільш ефективними формами роботи є:

- конкурси на кращі наукові роботи з галузей знань і спеціальностей (I тур – університетський, II тур – всеукраїнський);

- олімпіади за спеціальностями та навчальними дисциплінами (I етап – університетський, II етап – всеукраїнський);

- конкурси кваліфікаційних робіт тощо.

За підсумками наукової роботи наприкінці семестру, залежно від виду наукової роботи, в якій брав участь здобувач вищої освіти, він отримує додаткові бали, що є не лише показником його наукової активності, а й впливає на рейтинг успішності.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

3.1. Організація самостійної роботи – це система заходів цілеспрямованого навчання, контролю, стимулювання та методичного забезпечення ефективного опанування здобувачами вищої освіти змісту освітніх компонентів.

3.2. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти передбачає:

- визначення та обґрунтування необхідного переліку тем, що виносяться на самостійне опрацювання;

- визначення змісту та обсягу теоретичної інформації й практичних завдань з кожної теми освітнього компонента, які виносяться на самостійне опрацювання;

- формулювання запитань для самоконтролю здобувачів вищої освіти;

- визначення форм, методів контролю та розроблення критеріїв

оцінювання результатів самостійної роботи.

3.3. Планування, організацію і контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти на кафедрах забезпечують завідувачі кафедр і науково-педагогічні працівники.

3.4. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти формують науково-педагогічні працівники з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання. Види завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, їх зміст і характер повинні бути варіативними, диференційованими, враховувати специфіку спеціальності, освітньої програми, освітнього компонента й індивідуальні особливості здобувачів вищої освіти.

3.5. Видача завдань на самостійне опрацювання, терміни виконання, приблизний обсяг роботи та критерії оцінювання виконаної роботи повинні супроводжуватися методичними розробками для виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти (*або завданнями для виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти*), оформленими відповідно до Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті.

3.6. Методичні розробки для виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти (*або завдання для виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти*) повинні бути розміщені на платформі LMS Moodle.

3.7. Здобувачі вищої освіти на початку вивчення освітнього компонента повинні бути поінформовані викладачем щодо організації самостійної роботи – обов'язкових і вибіркових завдань, термінів їх виконання, кількості балів за кожен вид робіт, критеріїв оцінювання, графіка проведення консультацій.

3.8. Науково-педагогічні працівники кафедри забезпечують навчально-методичне керівництво самостійною роботою здобувачів вищої освіти та здійснюють контроль за її виконанням, зокрема:

- розробляють РПНД, силабус (визначають тематику навчальної дисципліни; формують завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, форми й методи контролю, шкалу та критерії оцінювання результатів навчання та ін.);

- інформують здобувачів вищої освіти щодо форм контролю і критеріїв оцінювання результатів навчання у розрізі видів самостійної роботи;

- інформують здобувачів вищої освіти про необхідність дотримання загальнодержавних і внутрішньоуніверситетських нормативних документів, які регламентують питання академічної доброчесності;

- здійснюють консультаційну підтримку здобувачів вищої освіти з питань, що виникають у процесі їхньої самостійної роботи з освітнього компонента;

- здійснюють наукове керівництво щодо виконання здобувачами вищої освіти кваліфікаційних робіт;

- керують науковою роботою здобувачів вищої освіти у студентських наукових гуртках, підтримують їхню участь у наукових конференціях, семінарах, творчих конкурсах, олімпіадах тощо;

- розробляють наскрізні програми та робочі програми практик, у яких

визначають види робіт і критерії їх оцінювання;

- розробляють тематику курсових робіт (проектів), РГР і здійснюють методичний супровід їх виконання здобувачами вищої освіти;

- здійснюють контроль за дотриманням вимог академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час виконання завдань самостійної роботи;

- здійснюють об'єктивне та справедливе оцінювання результатів самостійної роботи здобувачів вищої освіти за заздалегідь оприлюдненими чіткими та зрозумілими критеріями, оформлюють необхідну документацію.

3.9. Час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти на виконання індивідуальних завдань, регламентується навчальним планом, робочим навчальним планом відповідної освітньої програми, РПНД, силабусом.

Організація самостійної роботи повинна забезпечити оптимальне навантаження для здобувачів вищої освіти і створити нормальні умови для систематичного виконання завдань, які винесені на самостійне вивчення чи виконання.

3.10. Результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти оцінюються викладачами відповідної навчальної дисципліни, керівниками практик, комісіями з захисту курсових робіт (проектів) і практик, екзаменаційними комісіями із захисту кваліфікаційної роботи.

3.11. Контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти здійснюється залежно від виду самостійної роботи і може передбачати такі форми:

- тестування, виконання тематичної контрольної роботи;

- опитування (письмове або усне);

- виконання ситуаційних і розрахунково-графічних завдань, кейсів, доповідей, рефератів, есе;

- контрольні питання після кожної лекції (семінарського, практичного та лабораторного заняття);

- співбесіда;

- захист курсової роботи (проекту), кваліфікаційної роботи;

- перевірка виконання індивідуального завдання під час практики;

- участь у наукових конференціях;

- завдання, що передбачають нестандартні рішення;

- захист звіту про виконання лабораторної роботи;

- публікація наукової праці;

- виконання контрольної роботи здобувачами вищої освіти заочної форми навчання;

- інші форми.

3.12. Навчальні матеріали, передбачені РПНД, силабусом для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і семестровий контроль.

3.13. Нарахування балів за виконання самостійної роботи здобувачем вищої освіти є складовою поточного контролю та фіксується в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

4. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Самостійна робота здобувача вищої освіти регламентується навчально-методичним забезпеченням щодо її виконання (у тому числі на електронних носіях, зокрема на платформі LMS Moodle).

Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи здобувача вищої освіти включає:

- освітню програму, навчальний план та робочі навчальні плани, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;
- РПНД, силабус;
- наскрізні та робочі програми практик;
- методичні матеріали для проведення атестації здобувачів вищої освіти;
- методичні розробки / завдання для виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- перелік питань, що виносяться на семінарські заняття, перелік завдань практичних занять, завдання для виконання лабораторних робіт;
- набір питань, задач, завдань або кейсів для поточного контролю з метою оволодіння компетентностями; запитання для самоконтролю та семестрового контролю результатів навчання;
- методичні розробки для виконання курсових робіт (проектів) і РГР, кваліфікаційних робіт;
- методичні розробки та тематику контрольних робіт для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання;
- рекомендовані джерела інформації.

4.2. Із метою методичного забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти викладачі кафедр розробляють і видають у друкованому та/або електронному вигляді підручники, навчально-методичні посібники, збірники тестів і ситуаційних завдань, посібники та методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти тощо.

4.3. Навчально-методичні посібники мають бути розроблені з урахуванням специфіки різних видів самостійної роботи, а також містити:

- зміст (тематику, що відповідає затвердженій РПНД, силабусу);
- вступ (передмову);
- основний текст;
- запитання, тести для самоконтролю;
- обов'язкові та додаткові завдання, задачі, приклади;
- довідково-інформаційні дані для розв'язання задач (таблиці, схеми тощо);
- рекомендовані джерела інформації.

4.4. З метою виконання встановлених вимог до якості навчально-методичний посібник з організації та виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти має пройти процедуру попереднього розгляду: перевірку на наявність запозичень з інших документів, обговорення і схвалення на засіданні кафедри, ради з якості вищої освіти спеціальності та бути рекомендованим до видання вченою радою навчально-наукового інституту / факультету.

4.5. Для полегшення виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти науково-педагогічний працівник, який відповідає за реалізацію відповідної навчальної дисципліни, рекомендує джерела інформації, зокрема інформаційні ресурси мережі Інтернет.

5. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Університет створює здобувачам вищої освіти всі умови, необхідні для успішної самостійної роботи, зокрема забезпечує доступ до навчальних, навчально-наукових і спеціалізованих комп'ютерних лабораторій, бібліотечного фонду, здійснює консультаційну підтримку щодо навчання з використанням дистанційних технологій, надає доступ до інформаційних ресурсів, розміщених в електронному репозитарії, електронній бібліотеці Університету тощо.

5.2. Бібліотека Університету забезпечує освітній процес необхідною літературою та інформацією (комплектуює бібліотечний фонд навчальною, методичною, науковою, періодичною, довідковою літературою згідно з освітніми програмами (зокрема на електронних носіях); сприяє формуванню у здобувача вищої освіти умінь орієнтуватися в інформаційному просторі, систематизувати та фіксувати головне; розвиває організаційні вміння та навички здобувачів вищої освіти.

5.3. Здобувачу вищої освіти для виконання самостійної роботи надається доступ до інформаційних освітніх ресурсів: локальних і глобальних інформаційних мереж і програмно-апаратних засобів навчання.

5.4. Редакційно-видавничий відділ Університету здійснює видання навчальної, навчально-методичної, наукової літератури для забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

5.5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти може також проводитись на підприємствах, в установах й організаціях у період проведення всіх видів практик згідно з укладеними договорами.

Форма
завдання на курсову роботу (проект)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра _____

ЗАВДАННЯ
на курсову роботу (проект)

здобувачеві вищої освіти _____ курсу _____ групи, освітньо-професійної програми

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема

2. Термін здачі роботи (проекту) на кафедрі не пізніше « ____ » _____ 202__ р.

3. Перелік питань, що підлягають опрацюванню:

Дата видачі завдання « ____ » _____ 202__ р.

Керівник курсової роботи (проекту) _____

(підпис)

_____ (власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Завдання прийняв до виконання _____

(підпис здобувача вищої освіти)

_____ (власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Форма
титульного аркуша курсової роботи (проєкту)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра _____

КУРСОВА РОБОТА (ПРОЄКТ)

« _____ »
(назва)

на тему « _____ »

Виконав

здобувач вищої освіти _____

освітній ступінь _____

_____ курсу, _____ групи

освітньої програми _____

навчально-наукового інституту / факультету _____

_____ денної (заочної) форми навчання

Науковий керівник _____

Полтава 202__

Рекомендована форма листа оцінювання курсової роботи (проєкту)

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут / факультет _____

Форма навчання _____

Спеціальність _____

Курс, група _____

Освітньо-професійна програма _____

Л И С Т О Ц І Н Ю В А Н Н Я
курсoвoї рoботи (прoєкту)

« _____ »

(назва)

здобувача вищої освіти _____

на тему _____

Обсяг курсової роботи (проєкту) _____ Кількість використаних джерел _____

Загальна оцінка роботи (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *актуальність теми розкрита* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *ступінь втілення мети та виконання завдань дослідження* – низький; середній; високий; *повнота розкриття теми роботи у змісті* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі

Загальна оцінка змісту та якості оформлення роботи (проєкту) (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *теоретичний розділ містить кількість критичних оцінок* – недостатню, достатню; *аналітичний розділ містить ознаки практичного дослідження*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *проектний розділ містить конкретні пропозиції та наукові розробки*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *додавки пов'язані з матеріалом роботи*: фрагментарно; на середньому рівні, у повному обсязі; *висновки за результатами досліджень мають обґрунтування*: недостатнє, відносно достатнє, достатнє; *пропозиції мають характер* – декларативний, певною мірою практичний, практичний

Рівень оригінальності тексту (необхідне підкреслити): високий, достатній, умовний, низький

Результати оцінювання курсової роботи (проєкту)

Критерії оцінювання курсової роботи (проєкту)*	Макс. к-сть балів	Отримані бали
1. Оцінка змісту курсової роботи		
1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження	5	
2. Відповідність змісту курсової роботи (проєкту) темі та затвердженому плану	5	
3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження, та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і розв'язання проблеми відповідно до теми курсової роботи (проєкту), коректність використання понятійного апарату, посилання, цитування)	10	
4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел	10	
5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій відповідно до досліджуваної теми	10	
6. Інші характеристики	9	
Разом	49	
2. Оцінка якості оформлення курсової роботи		
1. Ілюстративність роботи (наявність і відповідність таблиць, графіків, схем і списку використаних джерел чинним стандартам)	5	
2. Відповідність оформлення курсової роботи (проєкту) встановленим вимогам і дотримання графіка виконання	5	
Разом	10	
3. Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (до захисту)	59	

Висновки (підкреслити)

- рекомендувати до захисту без доопрацювання;
- рекомендувати до захисту за умови доопрацювання _____
- не рекомендовано до захисту, необхідно суттєво доопрацювати _____

Роботу перевірів _____

(науковий ступінь, вчене звання, посада П.І. викладача кафедри, що перевіряв курсову роботу (проєкт))

« _____ » 202__ р.

(підпис)

Форма
протоколу захисту курсових робіт (проектів)

Протокол № _____
захисту курсових робіт (проектів)

« _____ »
(назва)

від « _____ » _____ 202_ р.

Присутні:

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Захист курсових робіт (проектів) здобувачів вищої освіти _____ курсу _____ групи освітньо-професійної програми спеціальності з навчальної дисципліни « _____ ».
Доповідають здобувачі вищої освіти.

СЛУХАЛИ:

№ з/п	П.І.Б.	Тема курсової роботи (проекту)	Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (проекту)*	Кількість балів за захист згідно з критеріями**		
				критерій	критерій	критерій

ВИРШИЛИ:

Затвердити результати захисту курсових робіт (проектів)

№ з/п	П.І.Б.	4-бальною шкала	Кількість балів	ЄКТС

Примітки: (висловлення особливої думки членів комісії) _____

Голова комісії _____

Члени комісії: _____

* Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (проекту) – це загальна кількість балів відповідно до листа оцінювання.

** Кількість балів за захист визначається за критеріями оцінювання, що визначені методичними розробками та тематикою курсових робіт (проектів).

Наприклад: за наявність і якість презентації, за розуміння теоретичних основ і практичних аспектів теми дослідження, за відповіді на запитання членів комісії та/або інше.